

Projecte de la UdL per millorar l'alerta precoç davant el musclo zebra

Amb ajut de la Fundació Biodiversitat, i un altre per recuperar el cavilat a l'Aran

La Universitat de Lleida (UdL) desenvoluparà durant dos anys un projecte de recerca per dissenyar una eina de càlcul que permeti l'alerta precoç davant del **musclo zebra** [https://ca.wikipedia.org/wiki/Musclo_zebra] (*Dreissena polymorpha*), una espècie invasora que amenaça les autòctones i provoca pèrdues milionàries. La secció de Limnologia Aplicada del Grup de recerca en dinàmica fluvial (RIUS [<http://www.macs.udl.cat/ca/recerca/rius/>]) de la UdL vol determinar el risc i la gravetat de l'afectació a 9 comunitats autònomes, amb l'ajut de les conques hidrogràfiques de l'Ebre, Duero, Guadalquivir, Guadiana, Miño-Sil, Júcar i Segura, així com proposar noves mesures de control. La **Fundació Biodiversitat** [<https://fundacion-biodiversidad.es/>], que depèn del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, finança aquest projecte i un altre de la UdL sobre la recuperació del **cavilat** [<https://ca.wikipedia.org/wiki/Cavilat>] (*Cottus gobio*) a la Val d'Aran, amb un import total de 60.800 euros.

Exemplars d'aquest mol·lusc a l'entorn de l'embassament de Riba Roja / Foto: A. Palau (2004)

La proliferació massiva del musclo zebra arriba a obstruir conductes d'aigua de diferent diàmetre, com ara l'abastament d'aigua urbana, industrial o de reg. La recerca de la UdL ha de permetre avaluar l'eficàcia de les mesures de control i eradicació actuals, així com establir nous mecanismes de prevenció i detecció precoç de la presència de l'espècie. Altres aplicacions resultants del projecte seran la quantificació del risc de colonització de les masses d'aigua i la possibilitat de simular els canvis en la seua vulnerabilitat davant diferents escenaris de canvi climàtic.

El primer pas és actualitzar l'índex de vulnerabilitat dels embassaments davant aquest mol·lusc, anomenat **I V M C** [https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKEwiw_P-ts7XnAhXeUhUIHU], que va dissenyar al 2008 el director d'aquests projectes i professor de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària (ETSEA) de la UdL, Antoni Palau. Després, els investigadors calibraran l'índex, amb dades actuals àmplies i representatives dels embassaments de les conques hidrogràfiques que participen en l'estudi per quantificar-ne la seua vulnerabilitat en front la plaga a Catalunya, Aragó, Castella-Lleó, Extremadura, Andalusia, Navarra, La Rioja, València i Múrcia. L'objectiu final és generar una eina automatitzada per calcular l'IVMC i preveure el risc de colonització de masses d'aigua per part del musclo zebra.

El segon projecte del grup de recerca RIUS amb finançament de la Fundació Biodiversitat se centra en un petit peix d'aigua dolça que es troba en perill d'extinció: el cavilat. A la península ibèrica, aquesta espècie, sense escates, només es troba a la conca del riu Garona, a la Val d'Aran. Els investigadors de la UdL volen conèixer millor el seu cicle biològic, encara amb moltes llacunes pels científics, i contribuir al desenvolupament d'estructures que millorin el seu hàbitat de cria.

La recerca inclou diferents estudis, des de la cartografia detallada de la distribució del cavilat a la part alta de la Garona, als censos de la seua població o l'inventari dels factors que condicionen el seu hàbitat. Els investigadors de la UdL també preveuen elaborar un protocol per a la repoblació de l'espècie i millorar el seu hàbitat de cria amb estructures artificials que li permetin un major èxit reproductor.